

**Ο νόμος Βρούτση (4670/2020), συνέχεια του νόμου Κατρούγκαλου
(4387/2016)**

Οι 13 κοινές τους αρχές

Ο ν. 4670/2020 (ΦΕΚ Α' 43) σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί νομοθετική πρόταση, υποστηρικτική του θεσμού της Κοινωνικής Ασφάλισης ή της βιωσιμότητας του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης (ΣΚΑ). Αντίθετα αποτελεί ασφαλιστική ΑΝΤΙμεταρρύθμιση που απαξιώνει περαιτέρω τον σημαντικότερο και κοινωνικότερο θεσμό του σύγχρονου ευρωπαϊκού κράτους.

Είναι πασιφανές ότι ο ν. 4670/2020 είναι ένας βαθιά νεοφιλελεύθερος, δομικός νόμος. Προϋποθέτει, διατηρεί, θωρακίζει και ενισχύει θεσμικά τον «νόμο Κατρούγκαλου» 4387/2016 (ΦΕΚ Α' 85). Κρατάει, «πατά» και οικοδομείται πάνω στις βασικές δομικές του αρχές, αφού αποτελεί ολιστική και απόλυτη συνέχειά του.

Οι δεκατρείς (13) σημαντικότερες κοινές αρχές των νόμων Κατρούγκαλου και Βρούτση είναι οι εξής:

1η) Ο ν. 4670/2020 ΔΙΑΤΗΡΕΙ σε ισχύ όλες τις αντισυνταξιοδοτικές ρυθμίσεις του γ' Μνημονίου (ν. 4336/2015) και του «νόμου Κατρούγκαλου» (ν. 4387/2016).

Ειδικότερα, υιοθετεί και νομιμοποιεί πλήρως τις εξής εννέα (9) ακραία αντισυνταξιοδοτικές και αντικοινωνικές ρυθμίσεις της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ:

α) Ο ν. 4670/2020 διατηρεί τη μείωση των κατωτάτων ορίων στις κύριες συντάξεις από 492 € σε 384 € με 20ετία (6.000 ΗΑ) ή 345 € με 15ετία (4.500 ΗΑ).

Το μέτρο αυτό εφαρμόστηκε από 1-1-2015 και αφορά όλους τους νέους συνταξιούχους κύριας σύνταξης που η συνταξιοδότησή τους ξεκίνησε από την ανωτέρω ημερομηνία. Γι'αυτό σήμερα επιβάλλεται να επαναθεσπιστούν τα κατώτατα όρια σε κύριες και επικουρικές συντάξεις και να επανέλθουν στα προ Μνημονίων επίπεδα.

β) Ο ν. 4670/2020 διατηρεί την κατάργηση του προνοιακού τμήματος της κατώτατης κύριας σύνταξης για συνταξιούχους πριν από το 67^ο έτος ηλικίας.

Με το γ' Μνημόνιο (ν. 4336/2015, άρθρο 2, παρ. Ε.2, περ.1α) προβλέφθηκε ότι όσοι συνταξιοδοτούνται από 1-7-2015 και εφεξής με πρόωρη σύνταξη γήρατος από τους Οργανισμούς Κύριας ή Επικουρικής Ασφάλισης

λαμβάνουν ΜΟΝΟ το ποσό της σύνταξης που προκύπτει βάσει των οικείων καταστατικών και γενικών διατάξεων («οργανικό ποσό»).

Το μέτρο αυτό έπληξε τους δικαιούχους της κατώτατης κύριας σύνταξης, όσους/όσες δηλαδή συνταξιοδοτούνται με περιορισμένο χρόνο ασφάλισης και χαμηλές συντάξιμες αποδοχές. Στις περιπτώσεις αναπηρίας και θανάτου, τα κατώτατα όρια διατηρούνται και πριν από την ηλικία των 67 ετών.

γ)Ο ν. 4670/2020 διατηρεί την αύξηση της εισφοράς υπέρ υγείας (υπέρ ΕΟΠΥΥ) στις κύριες («παλαιές» και νέες) συντάξεις από 4% σε 6% και την επιβολή νέας εισφοράς ύψους 6% σε όλες τις επικουρικές συντάξεις.

Με τις διατάξεις του ν. 4334/2015 (άρθρο 1, παρ. 31) και της ενσωματωμένης Εγκυκλίου του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, αυξήθηκε από 1-7-2015 η εισφορά υγείας που παρακρατείται από τις κύριες συντάξεις των Ασφαλιστικών Οργανισμών και του Δημοσίου, από 4% σε 6%. Η συγκεκριμένη διάταξη ανέφερε ότι από 1-7-2015 οι εισφορές υγειονομικής περίθαλψης όλων των φορέων κύριας ασφάλισης διαμορφώνονται σε 6% και παρακρατούνται από τις κύριες συντάξεις.

Από την ανωτέρω ημερομηνία θεσπίστηκε για πρώτη φορά εισφορά 6% υπέρ υγειονομικής περίθαλψης για όλες τις επικουρικές συντάξεις.

δ)Ο ν. 4670/2020 νομιμοποίησε την προϊούσα μείωση του ΕΚΑΣ από το έτος 2015 και την οριστική κατάργησή του για περίπου 400.000 χαμηλοσυνταξιούχους τον Δεκέμβριο του 2019, σύμφωνα με τον ν. 4387/2016 (άρθρο 92).

Πράγματι, με τη σύνταξη του Δεκεμβρίου 2019 που καταβλήθηκε στους εναπομείναντες δικαιούχους, την Πέμπτη 28-11-2019, καταργήθηκε το Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΑΣ).

Αρκετές χιλιάδες συνταξιούχων το είχαν απωλέσει ήδη τα έτη 2015-2016, ενώ οι νέοι χαμηλοσυνταξιούχοι (μετά τον Μάιο 2016) με ρητή απαγόρευση του νόμου (άρθρο 92 ν. 4387/2016) δεν το λαμβάνουν.

ε)Ο ν. 4670/2020 (άρθρο 25 παρ. 4) νομιμοποιεί την αναστολή της αύξησης («πάγωμα») όλων των κύριων και επικουρικών συντάξεων έως το τέλος του 2022 (ν. 4336/2015, 4472/2017 και 4475/2017).

Με την ταπεινωτική συμφωνία της 12ης Ιουλίου 2015, που υπέγραψε η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ με την Τρόικα των δανειστών, ανεστάλη η αύξηση όλων των

συντάξεων.

Η σχετική ρύθμιση της παρ. 30 του άρθρου 3 του ν. 4334/2015 ανέφερε χαρακτηριστικά τα εξής: «Από 1.1.2016 έως 31.12.2021 οι εγγυημένες σε μηνιαία βάση συνταξιοδοτικές παροχές από τα Ασφαλιστικά Ταμεία κύριας ασφάλισης διατηρούνται σε ονομαστικούς όρους στο ύψος που προβλέπεται για την 31.7.2015».

Την ανωτέρω διάταξη επανέλαβε το γ' Μνημόνιο (ν. 4336/2015, άρθρο 2, περίπτωση 3 υποπαρ.Ε2). Αργότερα, ο νόμος Κατρούγκαλου (4387/2016, άρθρο 14 παρ. 3α) επανέλαβε την αναστολή τής αύξησης των συντάξεων. Με τον ν. 4472/2017 η αναστολή τής αύξησης των συντάξεων παρατάθηκε εκ νέου μέχρι 31-12-2021. Αργότερα με τον ν. 4475/2017 (άρθρο 3) παρατάθηκε το «πάγωμα» των συντάξεων μέχρι 31-12-2022. Το ίδιο επανέλαβε και ο νόμος Βρούτση (4670/2020, άρθρο 25 παρ. 4-5). Από 1-1-2023 προβλέπεται να αυξηθούν όλες οι συντάξεις που έχουν «παγώσει» εδώ και 12 έτη!

στ)Ο ν. 4670/2020 νομιμοποιεί την αυστηροποίηση της χορήγησης του Επιδόματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης για τους Ανασφάλιστους Υπερήλικες (ΕΚΑΑΥ) με βάση το τεκμαρτό εισόδημα αντί του πραγματικού και τα έτη διαμονής στην Ελλάδα.

Με τον ν. 4387/2016 (άρθρο 93) θεσπίστηκαν νέοι όροι και κριτήρια χορήγησης του ΕΚΑΑΥ, όπως μετονομάστηκε η σύνταξη των ανασφάλιστων υπερηλίκων. Με τον ίδιο νόμο, για πρώτη φορά, ορίστηκε ότι για τη χορήγησή του θα λαμβάνεται υπόψη το «τεκμαρτό», αντί του πραγματικού, εισόδημα. Το κριτήριο τού «τεκμαρτού εισοδήματος» εφαρμόζει σήμερα και ο νόμος Βρούτση (4670/2020).

Με το υπ' αριθ.πρωτ. 222723/19688/7-5-2018 Πόρισμα-«ράπισμα» για την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ, η Ανεξάρτητη Αρχή του Συνηγούρου του Πολίτη έκρινε την επιβολή τεκμαρτού εισοδήματος για το επίδομα των ανασφάλιστων υπερηλίκων αντισυνταγματική και κάλεσε την κυβέρνηση εφεξής να χορηγεί το σχετικό επίδομα με βάση το πραγματικό (αντί το τεκμαρτό) εισόδημα.

ζ)Ο ν. 4670/2020 διατηρεί τη μείωση εφ'όρου ζωής («πέναλι») από 6-30% για τις πρόωρες συντάξεις γήρατος.

Και ο νέος ν. 4670/2020 διατηρεί σε ισχύ την απαράδεκτη διάταξη του άρθρου 7 παρ. 3 του ν. 4387/2016 σελ. 5, σύμφωνα με την οποία όσοι εξέρχονται

με μειωμένη λόγω γήρατος τιμωρούνται («πέναλτι») με ισόβια μείωση της σύνταξής τους κατά 6% για κάθε έτος πρόωρης φυγής και μέχρι πέντε (5) έτη. Η συνολική μείωση της σύνταξης φτάνει μέχρι και το 30% του ποσού της εθνικής σύνταξης (5 έτη X 6%=30%).

η)Ο ν. 4670/2020 διατηρεί την Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ΕΑΣ) σε κύριες και επικουρικές συντάξεις.

Ας σημειωθεί ότι σύμφωνα με το άρθρο 44 του ν. 3986/2011:

-όλοι οι συνταξιούχοι-δικαιούχοι κύριας σύνταξης καταβάλλουν ως Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ΕΑΣ) από 3-14% για κύριες συντάξεις από 1400 ευρώ και άνω (παρ. 10),

-όλοι οι συνταξιούχοι-δικαιούχοι επικουρικής σύνταξης από 300 ευρώ και άνω, καταβάλλουν ως Ειδική Εισφορά Αλληλεγγύης από 3-10%.

θ)Ο ν. 4670/2020 διατηρεί την εξαίρεση της προσωπικής διαφοράς των δημοσίων υπαλλήλων-στρατιωτικών από τις συντάξιμες αποδοχές, όπως και ο ν. 4387/2016.

Με τη διάταξη του άρθρου 27 παρ. 1 του ν. 4354/2015 (ΦΕΚ Α' 176) προβλέφθηκε ότι σε όλους τους δημοσίου υπαλλήλους, στους οποίους από την εφαρμογή των διατάξεων του Ενιαίου Μισθολογίου προκύπτει βασικός μισθός ή τακτικές μηνιαίες αποδοχές χαμηλότερες από τις καταβαλλόμενες στις 31-12-2015, τότε η διαφορά διατηρείται ως προσωπική.

Από όσα παραπάνω εκτέθηκαν, συνάγεται αβίαστα το συμπέρασμα ότι ο ν. 4670/2020 νομιμοποιεί τις παραπάνω εννέα (9) αντισυνταξιοδοτικές και κοινωνιοκτόνες παρεμβάσεις της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ. Η κυβέρνηση της ΝΔ, με τον ν. 4670/2020, θεώρησε δεδομένες και ισχύουσες τις περικοπές των συντάξεων του 2012, καθώς και τη συνέχιση της ΕΑΣ, με συνέπεια να «χτίζει» το δικό της νεοφιλελεύθερο ασφαλιστικό τερατούργημα πάνω στα κοινωνικά ερείπια του γ' Μνημονίου (ν. 4336/2015) και του «νόμου Κατρούγκαλου» (ν. 4387/2016).

2η)Ο ν. 4670/2020 ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΕΙ τις νέες περικοπές ύψους 16 δις € του νόμου Κατρούγκαλου (ν. 4387/2016) για την περίοδο 2016-2019 και επιπλέον περικοπές 19 δις € μέχρι το 2022. Ο ν. 4670/2020 ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΕΙ περικοπές συντάξεων για την περίοδο 2016-2022 συνολικού ύψους 35 δις €.

Οι συνολικές περικοπές των συντάξεων, όλων των ειδών, τώρα θα

ανέλθουν στα 35 δις € μέχρι το τέλος του 2022, αφού με το άρθρο 25 του ν. 4670/2020, όπως ρητά προβλέπεται, θα εφαρμοστούν άμεσα οι περικοπές επί της «θετικής» προσωπικής διαφοράς. Αυτό ψήφισε η σημερινή κυβέρνηση της ΝΔ, με πρόσχημα τον συμψηφισμό της προσωπικής διαφοράς (έως μηδενισμού της) με την αύξηση που δικαιούνταν οι συνταξιούχοι από την υλοποίηση της υπ' αριθ. 1891/2019 απόφασης του ΣΤΕ η οποία ανέτρεψε τις προηγούμενες δικές του υπέρ των συνταξιούχων αποφάσεις με αριθ. 2287-2288/2015!!

Οι ανωτέρω περικοπές αποτυπώνονται και ποσοτικοποιούνται στις υπ' αριθ. 141/16/2016, 112/24/2017 και 128/12/2017 Εκθέσεις του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους που κατατέθηκαν στη Βουλή κατά τη συζήτηση του ν. 4387/2016 και των συμπληρωματικών του ν. 4472/2017 και 4475/2017, αντιστοίχως.

Ενώ η κυβέρνηση με τον νόμο Βρούτση (ν. 4670/2020) επιστρέφει στους συνταξιούχους 400 εκατ. € σε υλοποίηση των υπ' αριθ. 1890-1891/2019 αποφάσεων ΟΛΣΤΕ, με το άρθρο 25 του ίδιου νόμου νομιμοποίησε περικοπές ύψους 35 δις € που έχουν νομοθετηθεί με τον ν. 4387/2016 σε υλοποίηση των δεσμεύσεων της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ στα πλαίσια του γ' Μνημονίου (ν. 4336/2015).

3η) Ο ν. 4670/2020 ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΕΙ κατά παράνομο, αντισυνταγματικό και αντικοινοβουλευτικό τρόπο, και μάλιστα αναδρομικά, τις μεγάλες περικοπές των κύριων και επικουρικών συντάξεων του 2012, καθώς και την κατάργηση των τριών Δώρων-Επιδομάτων που επήλθαν με τον «νόμο Κουτρομάνη» (ν. 4051/2012) και τον «νόμο Βρούτση» (ν. 4093/2012), όπως ακριβώς και ο «νόμος Κατρούγκαλου».

Είχαν προηγηθεί οι υπ' αριθ. 1888-1891/2019 αποφάσεις ΟΛΣΤΕ που είχαν ανατρέψει με διαφορά μίας ψήφου (13 έναντι 12) τις υπ' αριθ. 2287 και 2288/2015 προηγούμενες αποφάσεις του ΣΤΕ με το ίδιο ακριβώς θέμα. Οι υπ' αριθ. 2287 και 2288/2015 είχαν δικαιώσει τους συνταξιούχους και είχαν ακυρώσει όλες τις μνημονιακές περικοπές των συντάξεων. Στις 16-5-2018 ο τότε πρόεδρος του ΣΤΕ κ. Νικ. Σακελλαρίου παραιτήθηκε καταγγέλλοντας την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ για παρεμβάσεις στο έργο τού Δικαστηρίου που προΐστατο προκειμένου να νομιμοποιηθούν οι περικοπές των συντάξεων από το β' Μνημόνιο.

4η)Ο ν. 4670/2020 ΔΙΑΤΗΡΕΙ, όπως και ο νόμος Κατρούγκαλου (ν. 4387/2016), τον διαχωρισμό (διάσπαση) της κύριας σύνταξης σε δύο διακριτά τμήματα (εθνική και ανταποδοτική) ως μόνιμη δομή στη νέα αρχιτεκτονική του Ασφαλιστικού.

Στο ζήτημα αυτό όλες οι μνημονιακές κυβερνήσεις ακολούθησαν πιστά την αρχιτεκτονική που πρότειναν οι δανειστές (κυρίως το ΔΝΤ) ως μόνιμη δομή στο Ασφαλιστικό Σύστημα της χώρας. Η ακραία αυτή νεοφιλελεύθερη αρχή πρωτοθεσπίστηκε με τον νόμο του α' Μνημονίου 3845/2010 (σελ. 1.381) και όριζε τη σύνταξη ως **«ελάχιστη εγγυημένη σύνταξη για όλους πάνω από 65 ετών υπολογισμένη με βάση τα ελάχιστα απαιτούμενα μέσα διαβίωσης»**.

Η διάκριση της κύριας σύνταξης σε δύο ξεχωριστά τμήματα, το εθνικό που εγγυάται (προσωρινά;;) το κράτος και το ανταποδοτικό που εγγυάται ο ΕΦΚΑ και είναι συνάρτηση των εισφορών, υπήρξε συνεπώς πρωτομνημονιακή δέσμευση και συμπεριελήφθη στους πρώτους μνημονιακούς ασφαλιστικούς νόμους 3863/2010 και 3865/2010.

Η ίδια ρύθμιση επαναλήφθηκε στους ασφαλιστικούς νόμους 4093/2012 και 4387/2016, εφαρμοστικούς νόμους του β' και του γ' Μνημονίου αντιστοίχως (ν. 4046/2012 και 4336/2015).

Στην ίδια γραμμή και των τριών μνημονίων και όλων των εφαρμοστικών ασφαλιστικών τους νόμων, κινήθηκε και ο ν. 4670/2020 αφού εμμένει στη διάσπαση της κύριας σύνταξης σε εθνική και ανταποδοτική. Σύμφωνα με το άρθρο 22 αυτού, εθνική σύνταξη είναι το ποσό της σύνταξης που χρηματοδοτείται από τον κρατικό προϋπολογισμό και ανταποδοτική σύνταξη είναι το ποσό της σύνταξης που αντιστοιχεί στην καταβολή ασφαλιστικών εισφορών βάσει των συνταξίμων αποδοχών, του χρόνου ασφάλισης και του ποσοστού αναπλήρωσης.

5η)Ο ν. 4670/2020 ΟΛΟΚΛΗΡΩΝΕΙ με συνέπεια την ενοποίηση που άρχισε ο «νόμος Κατρούγκαλου» (Ν. 4387/2016), καταργώντας όλα τα Ειδικά Ταμεία Κύριας και Επικουρικής Ασφάλισης καθώς και τα Ταμεία Προνοίας (Εφάπαξ).

Η ολοκλήρωση της ενοποίησης έγινε με το άρθρο 1 του ν. 4670/2020 με τη δημιουργία τού Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ).

Η ενοποίηση όλων των Ταμείων Κύριας Ασφάλισης σε ένα υπερΤαμείο, όπως και των αντίστοιχων Επικουρικών και Προνοίας (εφάπαξ), ήταν στόχος των δανειστών από το α' Μνημόνιο (ν. 3845/2010) και αποτελεί την πεμπτούσια της Σχολής του Σικάγο και του ιδρυτή της Μίλτον Φρίντμαν επί του Ασφαλιστικού και Κοινωνικού Ζητήματος στις σύγχρονες αστικές κοινωνίες.

6η) Ο ν. 4670/2020 ΔΙΑΤΗΡΕΙ και ΘΩΡΑΚΙΖΕΙ τον απαράδεκτο θεσμό τού επανυπολογισμού-αναπροσαρμογής των «παλαιών» (προ 13-5-2016) συντάξεων και ΠΡΟΒΑΙΝΕΙ στην άμεση περικοπή της λεγόμενης «θετικής» προσωπικής διαφοράς, συμψηφίζοντάς την παράνομα με την αύξηση από την εφαρμογή των νέων ποσοστών αναπλήρωσης βάσει της υπ' αριθ. 1891/2019 απόφασης του ΣΤΕ.

Με τον ν. 4670/2020, η κυβέρνηση της ΝΔ, όχι μόνο δεν κατήργησε τον βασικό θεσμό τού επανυπολογισμού των «παλαιών» συντάξεων του ν. 4387/2016 (καταβαλλόμενες-καταβλητέες προ της 13-5-2016), αλλ' αντιθέτως τον ενίσχυσε, τον προστάτευσε και τον εφαρμόζει άμεσα, παρότι είχε ψηφίσει μαζί με τον ΣΥΡΙΖΑ την αναστολή του επ' αόριστον (άρθρο 1 του ν. 4583/2018 με τίτλο «Κατάργηση των διατάξεων περί μείωσης των συντάξεων»!

Είναι προφανές ότι η άμεση περικοπή της «θετικής» προσωπικής διαφοράς μέσω του συμψηφισμού από την αύξηση των νέων ποσοστών αναπλήρωσης λόγω υλοποίησης της υπ' αριθ. 1891/2019 απόφασης του ΣΤΕ, είναι παράνομη και συνιστά πρωτοφανή εμπαιγμό σε βάρος των συνταξιούχων.

Η επιλογή αυτή του ν. 4670/2020 είναι ακραία και βάρβαρη και εκφράζει μια παρωχημένη νεοφιλελεύθερη αντίληψη, όπως άλλωστε το ίδιο έπραξε και η προηγούμενη κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ. Επινοήθηκε αρχικά ο επανυπολογισμός των συντάξεων και η προσωπική διαφορά ως μηχανισμός-«εργαλείο» για την περικοπή όλων των «παλαιών» κύριων και επικουρικών συντάξεων. Ασφαλώς δεν υπάρχει προηγούμενο άλλης χώρας όπου συντάξεις, -που χορηγήθηκαν προ δεκαετιών με άλλους νόμους, με άλλες προϋποθέσεις, με άλλους συντελεστές και τύπους προσδιορισμού και ασφαλώς άλλες αναλογιστικές μελέτες-, να επανυπολογίζονται με νόμο που ίσχυσε 10, 20 ή και 30 χρόνια μετά την απονομή τους!!

7η)Ο ν. 4670/2020 ΔΙΑΤΗΡΕΙ την κατάργηση των κατωτάτων ορίων στις επικουρικές συντάξεις, που επέβαλε ο «νόμος Κατρούγκαλου» (άρθρο 96 παρ. 5 ν. 4387/2016). **ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΕΙ** και **ΔΙΑΤΗΡΕΙ** τις μεγάλες μειώσεις των κατωτάτων ορίων στις κύριες συντάξεις (από 492 € σε 384 και 345 €, αντίστοιχα).

Ο ν. 4670/2020 θεωρεί δεδομένη την κατάργηση των κατώτατων ορίων στις κύριες συντάξεις, που, μέχρι την ψήφιση του γ' Μνημονίου και του «νόμου Κατρούγκαλου», ήσαν τουλάχιστον κατά 100 € υψηλότερες (492 €) από τις αντίστοιχες εθνικές τού «νόμου Κατρούγκαλου» ύψους 384 και 345 €, αντίστοιχα.

Επίσης, ο ν. 4670/2020 θεωρεί δεδομένη και ισχύουσα την κατάργηση των κατώτατων ορίων στις επικουρικές συντάξεις, που επέβαλε ο «νόμος Κατρούγκαλου» με τη διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 96, σύμφωνα με την οποία *«Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, το ΕΤΕΑ χορηγεί αποκλειστικά την επικουρική σύνταξη, όπως ρυθμίζεται με τις διατάξεις του άρθρου αυτού και καταργείται κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος οι διατάξεις που προβλέπουν κατώτατα όρια επικουρικών συντάξεων καταργούνται και η χορήγηση της επικουρικής σύνταξης γίνεται αποκλειστικά με τους όρους του παρόντος.»*

8η)Ο ν. 4670/2020 ΔΙΑΤΗΡΕΙ ως ελάχιστο χρόνο ασφάλισης για τη χορήγηση της πλήρους εθνικής σύνταξης την 20ετία ασφαλιστικού βίου (6.000 ημέρες ασφάλισης), όπως είχε θεσπίσει ο «νόμος Κατρούγκαλου» (άρθρο 7 παρ.6 ν.4387/2016).

Η επιλογή αυτή του ν. 4387/2016, την οποία προστατεύει και ενισχύει θεσμικά ο ν. 4670/2020, κατ'ουσίαν σημαίνει αύξηση των ορίων εργασίας και ηλικίας για τη λήψη πλήρους εθνικής σύνταξης αφού, από 15 χρόνια που ήταν ο θεμελιωτικός ελάχιστος χρόνος (4.500 ΗΑ) με τον ν. 4387/2016 και παγιώνεται τώρα με τον ν. 4670/2020 ανέρχεται στα 20 χρόνια (6.000 ΗΑ).

Σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 6 του ν. 4387/2016 *«Για την πρώτη εφαρμογή του νόμου αυτού η εθνική σύνταξη ορίζεται σε τριακόσια ογδόντα τέσσερα (384) ευρώ μηνιαίως και καταβάλλεται ακέραια εφόσον έχουν συμπληρωθεί τουλάχιστον 20 έτη ασφάλισης. Το ποσό της εθνικής σύνταξης βαίνει μειούμενο κατά 2% για κάθε έτος ασφάλισης που υπολείπεται των 20 ετών, εφόσον*

έχουν συμπληρωθεί τουλάχιστον 15 έτη ασφάλισης. Η εθνική σύνταξη αναπροσαρμόζεται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 14 του παρόντος.». Με τη διάταξη αυτή είχαμε στην ουσία έμμεση αύξηση των ορίων ηλικίας για θεμελίωση του δικαιώματος για λήψη κατώτατης σύνταξης.

Τα μεγάλα θύματα αυτού του μεταρρυθμιστικού ...οίστρου των Κατρούγκαλου και Βρούτση είναι ότι όσοι/όσες στη νέα αγορά εργασίας δεν καταφέρουν να συμπληρώνουν τις ελάχιστες προϋποθέσεις για τη λήψη της πλήρους εθνικής σύνταξης (384€) με 20 χρόνια ασφάλισης (6.000 ΗΑ) ή της μειωμένης εθνικής σύνταξης (345€) με 15 χρόνια (4.500 ΗΑ), τίθενται αυτομάτως εκτός συστήματος αφού δεν πληρούν τη βασική προϋπόθεση για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος.

Και αυτό το «διακομματικό» μέτρο ΣΥΡΙΖΑ και ΝΔ λαμβάνεται με συνείδηση του ότι, καθ'όλη τη διάρκεια της μνημονιακής κρίσης που δυστυχώς συνεχίζεται με μεγαλύτερη ένταση μετά την εμφάνιση του κορωνοϊού, πολλοί συμπολίτες μας (και κυρίως οι γυναίκες) τέθηκαν βίαια εκτός αγοράς εργασίας και συστήματος ασφάλισης και θα εξακολουθούν να βρίσκονται χωρίς ενεργό εργασιακό-ασφαλιστικό βίο για πολλά δυστυχώς χρόνια.

Μέχρι το γ' Μνημόνιο ο θεμελιωτικός χρόνος για συνταξιοδότηση είχε οριστεί στα 15 χρόνια (ή 4.500 ημέρες ασφάλισης). Αλλά και με αυτά τα θεσπισμένα όρια, το 22% περίπου των ασφαλισμένων δεν έφτανε ποτέ στην πολυπόθητη σύνταξη! Γι' αυτό διάφορες συλλογικότητες κυρίως της Αριστεράς, αλλά και ορισμένα Συνδικάτα, ζητούσαν ανέκαθεν να θεσπιστεί η λεγόμενη «αναλογική σύνταξη», ώστε, μετά από 8-10 χρόνια πλήρους ασφάλισης (ή πάνω από 2.400-3.000 ΗΑ κατά περίπτωση), να δινόταν η δυνατότητα και στους «απόβλητους» της αγοράς εργασίας να παίρνουν μια μικρή αναλογική σύνταξη.

9η)Ο ν. 4670/2020 ΔΙΑΤΗΡΕΙ τον ιδιότυπο κοινωνικό ρατσισμό εις βάρος των αναπήρων-συνταξιούχων, των ομογενών και αλλοδαπών ασφαλισμένων και ανασφαλίστων υπερηλίκων, όπως και ο ν. 4387/2016.

Ο ν. 4670/2020 δίνει συνέχεια και θωρακίζει θεσμικά την πρωτοφανή σε θεσμική βαρβαρότητα διάταξη του ν. 4387/2016 εις βάρος των ΑμΕΑ συνταξιούχων, οι οποίοι, ανάλογα με τα διαρκώς αναθεωρούμενα προς τα κάτω ποσοστά αναπηρίας, λαμβάνουν κλιμακούμενη τη λεγόμενη «εθνική σύνταξη».

Και αυτή η νέα «μεταρρύθμιση» Βρούτση διατηρεί την ακραία θεσμική επιλογή που εισήγαγε και εφήρμοσε η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ με το γ' Μνημόνιο (ν. 4336/2015) αλλά κυρίως με τον «νόμο Κατρούγκαλου» (ν. 4387/2016), στο άρθρο 7 (παρ. 4) του οποίου ορίζεται ότι: «Στους συνταξιούχους που λαμβάνουν μειωμένη σύνταξη λόγω ανικανότητας με ποσοστό ανικανότητας από 67% έως και 79,99% χορηγείται το 75% της εθνικής σύνταξης και με ποσοστό ανικανότητας από 50% έως και 66,99% χορηγείται το 50% αυτής. Στους συνταξιούχους που λαμβάνουν μειωμένη σύνταξη λόγω ανικανότητας με ποσοστό ανικανότητας έως 49,99% χορηγείται το 40% της εθνικής σύνταξης. Στους συνταξιούχους με ποσοστό ανικανότητας 80% και άνω χορηγείται το πλήρες ποσό της εθνικής σύνταξης.». Αυτή την πρωτοφανή σε βαρβαρότητα διάταξη, που είχε θεσπίσει η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ τον Μάιο του 2016, η σημερινή κυβέρνηση δυστυχώς την αποδέχεται και συνεχίζει τη νομική της ισχύ!

Ιδιαίτερα σκληρή συμπεριφορά επιφύλαξαν η Τρόικα των δανειστών και οι μνημονιακές κυβερνήσεις (κυρίως η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ) στις συντάξεις αναπηρίας, στις συντάξεις λόγω θανάτου (χρησίας), συντάξεις ομογενών, αλλοδαπών και ανασφάλιστων υπερηλικών καθώς στα κοινωνικά επιδόματα και στον θεσμό της προσωρινής σύνταξης.

10η)Ο ν. 4670/2020 ΔΙΑΤΗΡΕΙ και ΕΝΙΣΧΥΕΙ τον θεσμό της ανταποδοτικής σύνταξης με βάση τις αποδοχές τού συνόλου τού εργασιακού βίου, όπως θεσπίστηκε με τον ν. 4387/2016.

Αυτός ο θεσμός είναι η εφαρμογή τού απόλυτου νεοφιλελευθερισμού στο Ελληνικό Σύστημα Συντάξεων. Πρόκειται περί μιας ακραίας νεοφιλελεύθερης αρχής-«θεσμού» που οδηγεί σε δραστική μείωση τις συντάξεις. Σύμφωνα με υπολογισμούς της ΕΝΥΠΕΚΚ, μετά το 2028 ο μέσος όρος των συντάξεων θα είναι 500-600 ευρώ (βλ. την από 13-6-2022 ανακοίνωση της ΕΝΥΠΕΚΚ).

Αυτή την αρχή προσπάθησε να επιβάλλει η Θάτσερ στο Ηνωμένο Βασίλειο αλλά εν τέλει υποχώρησε υπό την πίεση των γενικευμένων απεργιών και της μεγάλης κοινωνικής αναταραχής που δημιουργήθηκε, κάτι που επαναλαμβάνεται και σήμερα για την ίδια αιτία με το σχέδιο Μακρόν.

Αυτή την ακραία νεοφιλελεύθερη συνταξιοδοτική αρχή επέβαλε δυστυχώς στη χώρα μας η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ. Η αρχή αυτή στην ουσία ακυρώνει όλα τα

συστήματα που ισχύουν στις ευρωπαϊκές χώρες και ίσχυαν και στη χώρα μας πριν το γ' Μνημόνιο (ν. 4336/2015) και τον ν. 4387/2016. Δηλαδή, αντί του «μισθού αναφοράς» τού τελευταίου μήνα ή χρόνου ή, εν πάση περιπτώσει, της καλύτερης πενταετίας, ο ν. 4387/2016 και τώρα το γνήσιο «τέκνο» του, ο ν. 4670/2020, επιμένει ως βάση υπολογισμού τής σύνταξης να λαμβάνεται ο μέσος μισθός τού συνόλου του εργασιακού βίου από το 2002 μέχρι το έτος υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης.

Με αυτό το νεοφιλελεύθερο και ετεροχρονισμένο τέχνασμα, οι συντάξεις μειώνονται δραστικά αφού, στα κύρια ευρωπαϊκά συστήματα μισθοδοσίας και ασφάλισης, οι καταληκτικοί μισθοί είναι πάντα οι πιο ώριμοι, οι πιο υψηλοί κι επομένως αποδίδουν μεγαλύτερη σύνταξη.

11η) Ο ν. 4670/2020 ΑΓΝΟΕΙ και περιφρονεί, όπως και ο νόμος Κατρούγκαλου (ν. 4387/2016), τις δικαστικές αποφάσεις και Εκθέσεις Ανεξάρτητων Αρχών (Συνήγορος του Πολίτη) που δικαίωσαν τους συνταξιούχους και ιδιαίτερα τις υπ' αριθ. 2287/2015 ΟΛΣΤΕ και 244/2017 ΟΛΕΛΣυν.

Όμως και οι δύο κυβερνήσεις των Μνημονίων (ΣΥΡΙΖΑ και ΝΔ-ΠΑΣΟΚ), όχι μόνο δεν εφήρμοσαν τις αποφάσεις που δικαίωσαν τους συνταξιούχους (όπως τις υπ' αριθ. 2287-2288/2015 αποφάσεις ΟΛΣΤΕ και την υπ' αριθ. 244/2017 απόφαση ΟΛΕΛΣυν), αλλά έκαναν τα πάντα για να τις ανατρέψουν.

Τα κατάφεραν τελικά, όταν εκδόθηκαν οι υπ' αριθ. 1888-1891/2019 και 1439/2020 αποφάσεις από την Ολομέλεια ΣΤΕ και οι υπ' αριθ. 1389/2021 και 1477/2021 αποφάσεις από την Ολομέλεια ΕΛΣυν, οι οποίες ανέτρεψαν προηγούμενες δικές τους αποφάσεις που είχαν δικαιώσει τους συνταξιούχους !

Συγκεκριμένα η υπ' αριθ. 1439/2020 απόφαση ΟΛΣΤΕ, που επιδίκασε στους συνταξιούχους τα αναδρομικά μόνο τού 11μήνου (Ιούνιος 2015-Μάιος 2016), την οποία η κυβέρνηση ΝΔ, όχι μόνο δεν εφήρμοσε, αλλά ψήφισε και τον ν. 4714/2020 (άρθρο 114), καταβάλλοντας το 11μηνο ΜΟΝΟ ως προς τις κύριες συντάξεις και απαγορεύοντας την άσκηση αγωγών για τις υπόλοιπες διεκδικήσεις (Δώρα, επικουρικές) μετά την 31-7-2020. Το άρθρο 114 του ν. 4714/2020 έκριναν ως νόμιμο και συνταγματικό οι πρόσφατες αποφάσεις 1403-1408/2022 της Ολομέλειας ΣΤΕ.

Η Δικαιοσύνη, δυστυχώς, με την ανατροπή των ιστορικών αποφάσεων 2287-2288/2015 της Ολομέλειας ΣΤΕ και 244/2017 της Ολομέλειας ΕλΣυν, νομιμοποίησε όλες τις περικοπές του α' και β' Μνημονίου και του νόμου Κατρούγκαλου. Στη δικαστική νομιμοποίηση όλων των διατάξεων του νόμου Κατρούγκαλου στηρίχθηκε ο Νόμος Βρούτση και τον θωράκισε.

Εξάλλου, με την υπ'αριθ. 668/2012 ΟΛΣΤΕ (Πρόεδρος κ.Παναγιώτης Πικραμένος) είχαν κριθεί συμβατές με το Σύνταγμα όλες οι περικοπές του α' Μνημονίου.

12η) Ο ν. 4670/2020 νοθεύει την ανταποδοτικότητα συντάξεων-εισφορών, όπως και ο ν. 4387/2016

Παρά τα αντιθέτως διακηρυττόμενα, ο νόμος Βρούτση 4670/2020 θέσπισε ένα σύστημα «νόθας» ανταποδοτικότητας παραβιάζοντας την υπ'αριθ. 1891/2019 απόφαση ΟΛΣΤΕ που έκρινε τα ποσοστά αναπλήρωσης του νόμου Κατρούγκαλου (ν. 4387/2016) αντισυνταγματικά. Πράγματι η νέα ανταποδοτικότητα του ν. 4670/2020 δεν είναι αμιγής, αφού:

α) η σχέση εισφορών-παροχών κινείται για όλους σε απαράδεκτα χαμηλά επίπεδα,

β) «τιμωρεί» παράνομα και απαράδεκτα όσους ασφαλισμένους δεν μπόρεσαν (ή δεν θα μπορέσουν στο μέλλον) να ξεπεράσουν 30 χρόνια πλήρους ασφάλισης (ή 9.000 ΗΑ) και

γ) «τιμωρεί» κατά παράβαση της αρχής ανταποδοτικότητας και αναλογικότητας όσους έχουν πάνω από 41 έτη ασφάλισης και κυρίως όσους έχουν πάνω από 45 έτη, με ελάχιστες μόνο εξαιρέσεις.

Συνιστά ταυτόχρονα ευθεία παραβίαση του σκεπτικού και διατακτικού των υπ'αριθ. 1890-1891/2019 αποφάσεων ΟΛΣΤΕ, τις οποίες η κυβέρνηση απαρέγκλιτα όφειλε να εφαρμόσει.

13η) Ο ν. 4670/2020 νομιμοποιεί τη χορήγηση μόνο μιας εθνικής σύνταξης σε περίπτωση σώρευσης στο ίδιο πρόσωπο περισσοτέρων συντάξεων, όπως είχε πρωτονομοθετηθεί με τον νόμο Κατρούγκαλου (άρθρο 7 παρ.5 ν. 4387/2016).

Σύμφωνα με την παραπάνω διάταξη, σε περίπτωση σώρευσης συντάξεων χορηγείται ΜΙΑ εθνική σύνταξη.

Στην περίπτωση συνταξιούχου ή δικαιούχου μιας πλήρους και μιας μειωμένης κύριας σύνταξης, το ποσό τής χορηγούμενης εθνικής σύνταξης είναι πλήρες. Στην περίπτωση συνταξιούχου ή δικαιούχου δύο (2) μειωμένων συντάξεων, καταβάλλεται το ποσοστό τής εθνικής σύνταξης που αντιστοιχεί σε καθεμιά από αυτές, εφόσον το άθροισμά τους είναι μικρότερο ή ίσο με το πλήρες ποσό τής εθνικής σύνταξης.

Όμως, η εθνική σύνταξη είναι συστατικό και αδιαχώριστο τμήμα της ενιαίας σύνταξης. Το κράτος και ο ΕΦΚΑ έχουν υποχρέωση σε κάθε συνταξιούχο που θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα, να χορηγεί και εθνική και ανταποδοτική σύνταξη, ανεξαρτήτως του αριθμού των συντάξεων.

Γι'αυτό επιβάλλεται να χορηγείται εθνική και ανταποδοτική σύνταξη για κάθε ξεχωριστή συνταξιοδοτική παροχή που κατά νόμο χορηγείται στον ασφαλισμένο.

Από όσα εκτέθηκαν παραπάνω και από την παράθεση όλων των σχετικών διατάξεων, προκύπτει αβίαστα ότι ο Νόμος Βρούτση 4670/2020 είναι καθολική και απόλυτη συνέχεια του Νόμου Κατρούγκαλου 4387/2016.

Γι'αυτό η κυβέρνηση επιβάλλεται στο άμεσο μέλλον, όπως άλλωστε είχε υποσχεθεί προεκλογικά, να καταργήσει τις παραπάνω διατάξεις του νόμου Κατρούγκαλου 4387/2016 που δυστυχώς έχουν ενσωματωθεί στη νεώτερη εκδοχή του, τον ισχύοντα νόμο Βρούτση 4670/2020.

Αλέξης Π. Μητρόπουλος
Καθηγητής ΕΚΠΑ-Πρόεδρος ΕΝΥΠΕΚΚ